

A rendezvény támogatói:

BAÁR-MADAS REFORMÁTUS GIMNÁZIUM

VERES PÉTER GIMNÁZIUM

MAGYAR KERTÉPÍTŐ KFT.

BRINGÓHINTÓ KKT.

Hanganyag: CSIBA LAJOS, KERESKES BARNABÁS

A verseny első fordulójának körzeti szervezői:

Bács-Kiskun: TERCSINÉ TÓTH ILONA (Zrínyi Ilona Általános Iskola, Kecskemét)

Baranya/Somogy/Tolna: HEBLING ESZTER (Koch Valéria Középiskola, Ált. Isk., Pécs)

Békés/Jász-Nagykun-Szolnok: TÓTH ÉVA (Bercsényi Miklós Gimnázium, Törökszentmiklós)

Borsod-Abaúj-Zemplén: ÁGOSTONNÉ SÁPI ILDIKÓ (Kazinczy Ferenc Ált. Isk., Miskolc)

Budapest: Dél-Buda: ANTAL ERZSÉBET (Arany János Általános Iskola és Gimnázium)

Dél-Pest: NAGY MÁRTA (Lónyay Utcai Református Gimnázium)

Észak-Buda: GELNICZKY GYÖRGY (Veres Péter Gimnázium)

Észak-Pest: KAPOSINÉ BODÓ ANNA (Babits Mihály Gimnázium)

Kelet-Pest: MAGYAR ZSOLT (Szent István Gimnázium)

Nyugat-Buda: VETLÉNYI DÁVID (Baár-Madas Református Gimnázium)

Csongrád: BARANYI BETTINA (Kálvin Téri Református Általános Iskola, Makó)

Fejér: BERNÁTH VALÉRIA (Teleki Blanka Gimnázium és Általános Iskola, Székesfehérvár)

Hajdú-Bihar: KATONÁNÉ FERENCZ ÉVA (Bocskai István Ált. Isk. és AMI, Derecske)

Heves/Nógrád: LACZKÓNÉ KISS BEATRIX (Kemény Ferenc Sportiskola, Eger)

Komárom-Esztergom/Győr-Moson-Sopron: MÉSZÁROSNÉ NAGY ÉVA

(Vaszary János Általános Iskola, Tata)

Pest megye - kelet: MAGYAR ZSOLT (Szent István Gimnázium, Budapest)

Pest megye - nyugat: KUJBUS ATTILÁNÉ (Szent Margit Gimnázium, Budapest)

Szabolcs-Szatmár-Bereg: TÓTHNÉ ANNUSKA ZSUZSANNA (Vári Emil Ált. Isk., Kisvárdá)

Vas/Zala: BABATINÉ SIMON MARIANNA

(Kertvárosi Általános Iskola Eötvös József Székhelyiskola, Zalaegerszeg)

Veszprém: KÁSA ZSUZSANNA (Deák Ferenc Általános Iskola, Veszprém)

„Agykutatóként azt kívánom hazám polgárainak, hogy az agyunkat egyre jobban lefoglaló külső információáradat ellenére képesek legyünk odafigyelni a lélek hangjára, több ezer éves hagyományainkat hordozó belső világunkra. Csak így állíthatjuk alkotóképességünket, vágyainkat, az együttműködő szellem erejét közös felemelkedésünk szolgálatába.”

Idézet Dr. Freund Tamás akadémikus, az első Bolyai-díjas bejegyzéséből a Bolyai Díj Emlékkönyvébe. Budapest, 2000. április 2.

BOLYAI ANYANYELVI CSAPATVERSENY®

BOLYAI FARKAS

BOLYAI JÁNOS

2014/15.
Körzeti forduló
7. osztály

A rendezvény fővédnökei:

Prof. Dr. FREUND TAMÁS, a Magyar Tudományos Akadémia alelnöke
Dr. AÁRY-TAMÁS LAJOS, az Oktatási Jogok Biztosa

A feladatsorok összeállítói:

MARTON ÁGOTA középiskolai tanár
PAPP ISTVÁN GERGELY középiskolai tanár

A feladatsorok lektorálói:

KERESKES BARNABÁS középiskolai tanár
TÓTH ANDRÁS általános iskolai tanár

A honlap és az informatikai háttér működtetője:

TASSY GERGELY középiskolai tanár

A verseny megálmodója:

NAGY-BALÓ ANDRÁS középiskolai tanár

<http://www.bolyaiverseny.hu>

Az 1-13. feladatok megoldását a válaszlapon a megfelelő helyre tett X-szel jelöljétek! Előfordulhat, hogy egy feladatban több válasz is helyes.

- Jelöljétek meg a helyesen írt felsorolást vagy felsorolásokat!
(A) kívül, szüret, folyjon, hadj, dicsér (B) kívül, szüret, folyjon, hagyj, dicsér
(C) kívül, szüret, folyjon, hagyj, dicsér (D) kívül, szüret, folyjon, hagyj, dicsér
(E) kívül, szüret, folyjon, hagyj, dicsér
- Az *aranyhajú hercegkisasszony* című népmeséből idéztük az alábbi mondatot, de nektek kell helyesen szavakra tagolni. Hány szóból áll összesen? (A mondatban lévő vesszőt nem jelöltük.)
Ahercegmindennapelgyönyörködöttbennehogymilyencsodaszépahúga.
(A) 8 (B) 9 (C) 10 (D) 11 (E) 12
- Állatos szólások, közmondások kulcsszavait adtuk meg. Melyik kulcsszóhoz lehet találni olyan szólást, közmondást, amelyben szerepel még egy állat, esetleg ugyanaz az állat még egyszer?
(A) gyíktól (B) halat (C) egerek (D) hollónak (E) legyeket
- Mely állítások jellemzőek az epigrammára?
(A) Kisebb latin nyelvű vers. (B) Általában disztichonokból áll.
(C) Rövid, tréfás versike. (D) Az ókori görög költészetből származik.
(E) Egyik híres magyar művelője Balassi Bálint.
- Azokat a szavakat jelöljétek be, amelyekbe a kipontozott helyre beírható egy hárombetűs ige! Például: Z s í r OS.
(A) K...ÁR (B) MO...LA (C) SEL...ES (D) H...ELEN (E) B...ÍV
- Összesen hány nem alapszófajú szó (itt: ige, főnév, melléknév és számnév) van az idézett mondatban? „Verőfényes tavaszi délutánon könnyű kocsi állt meg Müncz Jónásné boltja előtt, s egy fiatal úr ugrott le a kocsiról...”
(A) 3 (B) 4 (C) 5 (D) 6 (E) 7
- Mely verssor(ok) való(k) Kölcsey Ferenc *Himnusz* című költeményéből?
(A) „S elhulltanak legjobbjaink” (B) „Méltó régi nagy híréhez”
(C) „Halálhörgés, siralom” (D) „Levágva népünk ezrei”
(E) „Buzgó imádság epedez”
- Mit tesz, aki „nyitott kapukat dönget”? Mit jelent ez a szólás?
(A) Olyan dolgot kér, amely már megvan, megvalósult. (B) Kíváncsiskodik.
(C) Olyan dologba üti az orrát, ami nem rá tartozik. (D) Új életet kezd.
(E) Értelmetlen dolgot cselekszik.

- Olyan szóösszetételek utótagjait adtuk meg, amelyeknek ugyanaz az előtagjuk. Például: -jegy, -hullás, -rendszer → *csillagjegy*, *csillaghullás*, *csillagrendszer*. Ha sikerült kitalálni, mi lehet ez az előtag, akkor azokat a lehetséges utótagokat jelöljétek meg, amelyek ugyanígy alkothatnak vele összetett szót!
...-KÉP, ...-FORRÁS, ...-SZÓRÓ

(A) ...-SEBESSÉG (B) ...-ŰZÉS (C) ...-MÁSOLAT
(D) ...-CSÓVA (E) ...-ZSEB

- Mely kifejezések felelnek meg a felsorolt idegen szavak valamelyikének?
fáma fanatikus fátum fikció funkcionál

(A) híres nő (B) végzet (C) elvakult (D) szerepel (E) tudomány

- Összesen hány (legalább kétbetűs) szó vagy toldalékos szóalak bújik el az alábbi szóban?
V É L E T L E N N E K

(A) legfeljebb 12 (B) legfeljebb 13 (C) legfeljebb 14
(D) több is, mint 14 (E) az előzőek egyike sem

- Anagramma + *ly*-ből *j*. Mely szavak betűit lehet újabb értelmes szóvá vagy toldalékos szóalakká rendezni úgy, hogy a *ly*-ből *j* legyen? Például: *akadályt* → *kajádat*

(A) pálya (B) dolyf (C) tavaly (D) erély (E) bélyeg

- Mely meghatározás jelenthet olyan szót, amely a magánhangzók közül kizárólag rövid „ö”-t tartalmaz?

(A) egykedvű, érdektelen (B) kalapács (C) nagyobb edényféle
(D) kályha, tűzhely (E) improvizál

A következő feladatot a válaszlap kijelölt helyén oldjátok meg!

- A „*megértő egér*” és társai. Különböző állatok vagy személyek megnevezéseit rejtettük el ilyen és ehhez hasonló jelzős szerkezetekben, amelyekben a jelző (*megértő*) magában foglalja, azaz a két végén bezárja a jelzett szót (*egér*). Ezeket azonban körülírással adjuk meg, például így: *együttérző rágcsáló*. Próbáljátok meg minél pontosabban, a körülírásnak megfelelően megfejteti őket! Minden megfejtés kételemű, és a *valamilyen valami / valaki* szó szerkezetnek felel meg.

1. titokzatos bakfis	9. fonnyadó erdei állat
2. harcba hívó kisragadozó	10. incselkedő férfirokon
3. roffentő vaddisznó	11. mérges menyasszony
4. párálló erdei vad	12. elnéző kölyök medve
5. fűszerrel megszórt ragadozó madár	13. hízó török méltóság
6. telhetetlenül gyűjtő tetőfedő	14. siettető rágcsáló
7. dolgozni nem akaró békafajta	15. nevét megmondó struccféle
8. elveszett mén	16. fogózkodó szülő